

Vlaams
Parlement

ingediend op **1216** (2016-2017) – Nr. 2
5 oktober 2017 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door An Christiaens

over het voorstel van resolutie

van Güler Turan, Wouter Vanbesien, Bart Van Malderen en Rob Beenders

betreffende het toekennen van een hinderpremie
aan kleine ondernemingen in het Vlaamse Gewest
die ernstige hinder ondervinden van openbare werken

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse, Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Emmily Talpe, Daniëlle Vanwesenbeeck;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Annick De Ridder, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Willem-Frederik Schiltz, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

1216 (2016-2017) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	8

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid besprak op 28 september 2017 het voorstel van Güler Turan, Wouter Vanbesien, Bart Van Malderen en Rob Beenders betreffende het toekennen van een hinderpremie aan kleine ondernemingen in het Vlaamse Gewest die ernstige hinder ondervinden van openbare werken.

1. Toelichting

Güler Turan licht het voorstel van resolutie toe. Ze verwijst naar het voorstel van decreet van de meerderheidsfracties houdende toekenning van een hinderpremie aan kleine ondernemingen die ernstige hinder ondervinden van openbare werken in het Vlaamse Gewest, dat op 6 juli 2016 door de plenaire vergadering werd aangenomen en op 15 juli 2016 werd bekrachtigd en afgekondigd (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 799/4*). Het decreet, dat voorziet in een automatische toekenning van een hinderpremie, werd mede door de oppositie goedgekeurd. De sp.a-fractie staat immers achter de vermindering van de administratieve lasten voor handelaars.

De zogenaamde hinderpremie A van 2000 euro wordt toegekend aan ondernemers die ervoor kiezen te blijven ondernemen, ondanks ernstige hinder van openbare werken. Ondernemers die zich door werken genoodzaakt zien tijdelijk de activiteiten stop te zetten, kunnen rekenen op een hinderpremie B, die 80 euro per sluitingsdag bedraagt.

Het decreet maakt de zaken een stuk eenvoudiger voor handelaars die te maken hebben met hinder door openbare werken, met name door de automatische toekenning van de premie van 2000 euro. Ook de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) was daar in een advies zeer positief over.

De Vlaamse Regering heeft een jaar de tijd gekregen om na te gaan hoe ze aan het decreet uitvoering kon geven en besliste uiteindelijk de premie toe te kennen vanaf 1 juli 2017. De ondernemer die op 30 juni 2017 ernstige hinder van openbare werken ondervond, heeft daardoor geen recht op automatische toekenning. Uiteraard kan worden geargumenteed dat er ergens een lijn moet worden getrokken. Er moet altijd ergens een beginpunt zijn voor een nieuwe maatregel. Maar Güler Turan vraagt zich of de huidige regeling eerlijk is. Minister Philippe Muyters is voorafgaand aan het besluit van de Vlaamse Regering naar Antwerpen getrokken om de maatregel aan te kondigen en dat heeft verwachtingen gecreëerd bij de handelaars die al hinder ondervonden van werken. Achteraf bleek echter dat de handelaars die vóór 1 juli 2017 al hinder ondervonden van de zogenaamde knip van de Leien uit de boot vallen. Daarom pleit het voorstel van resolutie ervoor het decreet van toepassing te maken vanaf 1 juli 2017 voor de openbare werken die op dat moment bezig waren of nog zullen starten. De startdatum van 1 juli 2017 mag dus behouden blijven, alleen moet de maatregel ook gelden voor ondernemers die op die datum al hinder ondervonden van lopende openbare werken.

Güler Turan heeft een schriftelijke vraag gesteld over het onderwerp (*Schriftelijke Vragen VI.Parl. 2016-17, nr. 699 van 5 juli 2017*). In het antwoord daarop vindt ze argumenten die het voorstel van resolutie ondersteunen. Het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en het Agentschap Innoveren en Ondernemen moesten gezamenlijk een brief sturen naar de colleges van burgemeester en schepenen van alle Vlaamse steden en gemeenten waarbij hun aandacht gevestigd werd op het belang van het tijdig en correct invoeren van geplande werken in het Generiek Informatieplatform Openbaar Domein (GIPOD). Op basis daarvan kan een automatische premie worden toegekend aan handelaars die hinder ondervinden door die werken. Minister Muyters antwoordde dat die brief is verstuurd op 3 april 2017. De knip van de Leien dateert van 5 juni

2017. Maar de minister heeft op 3 april 2017 dus al stappen ondernomen om de maatregel in werking te laten treden en is de maatregel voorafgaand in Antwerpen komen toelichten.

Het gaat in Antwerpen over werken die al jaren geleden zijn aangekondigd en de stad Antwerpen had al eerder minderhindermaatregelen moeten nemen. De werkzaamheden zijn echter niet goed voorbereid. Güler Turan geeft het voorbeeld van een handelaar die twee handelszaken heeft nabij de Leien. Hij onderhandelt momenteel met de eigenaar over het stopzetten van de huur van de ene zaak en zegt de andere alleen te kunnen openhouden als hij een huurvermindering krijgt. Ook de eigenaars zijn er dus slachtoffer van. Een andere handelaar heeft containers voor de zaak staan, die ook op een andere plaats hadden kunnen worden geplaatst. Uiteraard moeten er openbare werken gebeuren. Maar die moeten goed worden voorbereid, de gevolgen moeten worden ingeschat en er moeten maatregelen worden genomen. De handelaars moeten goed worden geïnformeerd en financieel worden geholpen waar het kan. De handelaars die vandaag de grootste hinder ondervinden in Antwerpen, komen echter niet in aanmerking voor de automatische toekenning van de hinderpremie van 2000 euro.

De handelaars die toch een premie onder de oude regeling willen aanvragen, moeten een hele administratieve procedure doorlopen. Ze moeten op de website van noorderlijn.be of slimnaarantwerpen.be formulieren downloaden die moeten worden ingevuld. Güler Turan stelt vast dat het nog steeds niet mogelijk is op deze websites deze documenten te downloaden.

Het probleem stelt zich natuurlijk niet alleen in Antwerpen. Ook elders in Vlaanderen worden grote werken uitgevoerd en zijn er ondernemers die hinder ondervinden. Die moeten zo goed mogelijk worden ondersteund.

Güler Turan wijst tot slot nog op het engagement in het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 om administratieve vereenvoudiging door te voeren en steunmaatregelen voor ondernemers zo eenvoudig en toegankelijk mogelijk te maken. Om al deze redenen vraagt ze de steun van de commissieleden voor het voorstel van resolutie. Daarin wordt de Vlaamse Regering gevraagd om het decreet van 15 juli 2016 en de uitvoeringsbesluiten ervan van toepassing te maken vanaf 1 juli 2017 voor de openbare werken die op dat moment bezig zijn of nog zullen starten. Deze wijziging zal het leven van honderden handelaars veel aangenamer maken en helpen het regeerakkoord uit te voeren.

2. Bespreking

Axel Ronse merkt op dat het debat al deels werd gevoerd in de plenaire van 28 juni 2017 (*Hand. VI.Parl. 2016-17, nr. 42*). De bevoegdheid voor de inkomenscompensatie was tot voor de zesde staatshervorming een federale bevoegdheid. Van bij het begin van de legislatuur heeft het lid bij de meerderheidsfracties, maar ook bij de oppositie, partners gevonden om een initiatief te nemen om alle maatregelen in verband met hinder door openbare werken onder de loep te nemen en na te gaan of die niet op een verstandige manier konden worden hervormd. Onder alle maatregelen verstaat hij ook de waarborgregeling en de rentetoelage, beide ingebed bij ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), en de wet op de inkomenscompensatie. Na overleg met de ondernemersorganisaties bleek duidelijk dat de kleine retailers, zoals bakkers en krantenwikkels, het meest te lijden hebben onder wegenwerken en het meeste nood hebben aan maatregelen. Er bleek ook een vereenvoudiging noodzakelijk, in de vorm van een automatische toekenning. Ten derde zou ook de sluitingsverplichting moeten worden geschrapt. Er werd een moeilijke oefening gemaakt en, ondanks

tegenwind, werd er bewust voor gekozen om de maatregel inzake rentetoeelage af te schaffen en te laten opgaan in de vernieuwde inkomenscompensatie.

Sinds 1 juli 2017 is het nieuwe stelsel van toepassing. De initiatiefnemers zijn er zich altijd van bewust geweest dat de startdatum de achilleshiel daarvan zou zijn. Axel Ronse heeft veel begrip voor de handelaars waarop het decreet niet van toepassing is. Grote werken zijn er niet alleen in Antwerpen, maar ook bijvoorbeeld in West-Vlaanderen en elders. De relatief eenvoudige wijziging van het voorstel van resolutie kan aanlokkelijk lijken, maar toch zal de N-VA-fractie daar niet op ingaan. Het zou volgens het lid een zeer groot precedent zijn voor andere regelgeving. Het is zaak het hoofd koel te houden en in een integer, rechtszeker kader te blijven werken. Bovendien is het zo dat handelaars die niet onder de nieuwe regeling vallen nog altijd het recht hebben om beroep te doen op de oude regeling. In het besluit van de Vlaamse Regering werd een overgangperiode van zes maanden opgenomen om ervoor te zorgen dat geen enkele handelaar uit de boot valt.

Wouter Vanbesien, indiener van het voorstel van resolutie, meent dat de vraag die voorligt een eenvoudige en pragmatische vraag is. Niet alleen in Antwerpen, maar in heel Vlaanderen voelen een aantal ondernemers zich de dupe van het feit dat bepaalde werkzaamheden iets te vroeg zijn gestart, waardoor ze niet onder de nieuwe regeling vallen. De werken in Antwerpen zijn een opeenvolging van verschillende werven, waardoor er een verschil ontstaat tussen handelaars. Wie aan een nieuwe werf is gevestigd, heeft er recht op, andere handelaars niet. Wetende dat het slechts om een kleine wijziging van de regelgeving gaat en dat de financiële impact van de voorgestelde oplossing voor het Vlaamse Gewest niet zo groot is, pleit hij ervoor dit verschil weg te werken.

Het tegenargument dat de voorgestelde wijziging rechtsonzekerheid zou creëren, betwijfelt Wouter Vanbesien. Er worden door de wijziging geen rechten ontnomen ze worden daarentegen uitgebreid. Om die reden blijft het lid achter de voorgestelde pragmatische oplossing staan.

An Christiaens sluit zich aan bij de tussenkomst van Axel Ronse over de voorgeschiedenis van de nieuwe regeling. De voorgestelde wijziging is aanlokkelijk. Ook in een kleine stad als Tongeren worden verschillende openbare werken uitgevoerd. De handelaars die net buiten de nieuwe maatregel vallen, zijn teleurgesteld. Zij die er wel beroep op kunnen doen, zijn opgelucht dat ze een betere ondersteuning krijgen. Maar vaak wordt vergeten dat handelaars voor werken gestart vóór 1 juli 2017 nog een aanvraag onder het oude stelsel kunnen doen. Een aanpassing van de datum zou opnieuw met zich meebrengen dat bepaalde handelaars uit de boot vallen, bijvoorbeeld in het geval van werken die net op 30 juni 2017 zijn beëindigd. Op die manier kan men aan de datum van inwerkingtreding blijven sleutelen. Hoe interessant het voorstel ook kan lijken, de voorgestelde wijziging zou het probleem enkel verschuiven. An Christiaens pleit er daarom voor consequent te zijn en bij de genomen beslissing te blijven. De vraag is ook welke budgettaire consequenties de aanpassing zou hebben.

Güler Turan vindt het onlogisch dat de meerderheidsfracties de voorgestelde wijziging niet willen steunen. Het is niet alleen een aanlokkelijk maar ook een eenvoudig en pragmatisch voorstel.

De vraag naar de budgettaire impact is terecht. De Vlaamse Regering kan op die vraag antwoorden, maar door het voorstel van resolutie onmiddellijk weg te stemmen, zal de commissie geen antwoord krijgen. Het lid verwijst naar het antwoord op de vermelde schriftelijke vraag van 5 juli 2017. Daarin zijn de cijfers per provincie terug te vinden. In totaal gaat het in het Vlaamse Gewest over 166 werkopdrachten met een geplande startdatum na 30 juni. Op basis daarvan

werden in totaal 1382 ondernemingen automatisch geselecteerd voor de hinderpremie. Volgens de berekening van het lid komt dit neer op een totale kost van ongeveer 2,7 miljoen euro. De voorgestelde wijziging zou slechts een beperkt aantal ondernemingen betreffen en de impact zal wellicht beperkt blijven tot enkele honderdduizenden euro. Het uitgekeerde bedrag zou wel een groot verschil uitmaken voor de handelaars in kwestie. De budgettaire impact kan minstens worden onderzocht en het lid is bereid de stemming over het voorstel van resolutie om die reden uit te stellen.

De decreetgever moet inderdaad rechtszekerheid bieden. Maar de minister heeft er een jaar over gedaan om het decreet van 15 juli 2016 in werking te laten treden en daardoor volgens het lid rechtsonzekerheid gecreëerd.

Het argument dat de getroffen handelaars op de oude regeling kunnen terugvallen, strookt volgens Güler Turan niet met de in het regeerakkoord opgenomen doelstelling om de instrumenten te vereenvoudigen. Bovendien werken de websites waarop de handelaars de formulieren moeten downloaden niet. Daarom doet het lid een oproep om de getroffen handelaars een hart onder de riem te steken.

Axel Ronse vindt dat er smalend wordt gedaan over het feit dat het een jaar heeft geduurd voor het decreet in werking kon treden. Medewerkers van het Agentschap Innoveren en Ondernemen hebben een jaar lang zeer hard gewerkt om de uitvoering van het decreet voor te bereiden. Het automatisch toekennen op basis van registraties in GIPOD impliceerde een belangrijke administratieve omwenteling. Het lid feliciteert de medewerkers die dit op een termijn van een jaar hebben kunnen realiseren.

De doelstelling van de hinderpremie A is ondernemers aan te zetten zich voor te bereiden op openbare werken om te kunnen blijven ondernemen. Die premie nu gaan toekennen voor werken die lopen, zou botsen met de doelstelling van het decreet.

Voor de N-VA-fractie gaat het niet om de budgettaire impact, maar om een principekwestie, stelt *Axel Ronse*. Wanneer de inwerkingtreding wordt aangepast, zal er altijd een groep handelaars niet in aanmerking komen.

Güler Turan wijst op de datum van het decreet, met name 15 juli 2016. Die datum moet de burger rechtszekerheid bieden. Het is de politieke verantwoordelijkheid van de minister om decreten uit te voeren. Wanneer ze stelt dat die uitvoering lang op zich laat wachten, is dat geenszins een verwijt aan de ambtenaren van het agentschap. Tijdens de Septemberverklaring van 25 september 2017 klopte de minister-president zich nog op de borst over het feit dat er in 2019 4000 ambtenaren minder zullen zijn. Het getuigt volgens het lid van weinig respect voor ambtenaren om altijd met minder meer te willen doen. De medewerkers van het agentschap verdienen daarvoor felicitaties.

Antwerpen heeft de minderhindermaatregelen niet goed voorbereid. Nu nog wordt er geïmproviseerd met maatregelen om de gevolgen voor het verkeer op te vangen. Het gaat dus niet op te stellen dat de handelaars zich maar hadden moeten voorbereiden, het is een politieke verantwoordelijkheid. Güler Turan herhaalt dat de budgettaire impact beperkt zal zijn maar het effect voor de handelaars immens. Bovendien biedt het voorstel van resolutie de meerderheidsfracties de kans om het regeerakkoord uit te voeren.

Jos Lantmeeters merkt op dat het Vlaams Parlement het decreet van 15 juli 2016 heeft gestemd en dat er procedureel geen voorstel van resolutie nodig is om het decreet te wijzigen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

An CHRISTIAENS,
verslaggever